

سی حکیم و فیلسوف مسلمان

حاوی شرح زندگانی و تشریح نظریات حکیمانه حکمای مسلمان در تحقق
جامعه معقول انسان‌ها بر پایه فضایل علمی، اخلاقی و انسانی

جلد اول

تألیف

میرابوطالب رضوی نژاد

قاضی بازنشسته و وکیل پایه یک دادگستری

انتشارات دهسرا

ناشر منتخب سالهای ۷۹، ۸۵، ۸۷، ۸۹ و ۹۰

سرمشقنامه	رضوی نژاد صومعه سرائی، میرابوطالب، ۱۳۰۹ -
عنوان و نام پدیدآور	سی حکیم و فیلسوف مسلمان، حاوی طرح زندگی و تشریح نظریات حکیمانه حکمای مسلمان ... / میرابوطالب رضوی نژاد.
مشخصات نشر	درشت، دهسرا، ۱۳۹۱.
مشخصات ظاهری	۴۲۴ ص.
شابک	دوره ۲: ۱۸۳-۱۹۷-۹۶۴-۹۷۸، ج ۱: ۱۸۴-۱۹۷-۹۶۴-۹۷۸ ج ۲: ۱۸۷-۱۹۷-۹۶۴-۹۷۸، ج ۳: ۱۸۹-۱۹۷-۹۶۴-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی	فیبیا
موضوع	فیلسوفان ایرانی -- سرگزشتنامه
موضوع	فیلسوفان اسلامی -- سرگزشتنامه
رده بندی کنگره	۱۳۹۱: ۶۰ / BBR
رده بندی دبی	۱۸۹/۱
شماره کتابخانه ملی	۲۷۸۴-۴۲

- نام کتاب: سی حکیم و فیلسوف مسلمان - جلد اول
- مولف: میرابوطالب رضوی نژاد افاضی بازنشسته وکیل پایه یک دادگستری
- ناشر: انتشارات دهسرا | ناشر منتخب سالهای ۸۵، ۸۷، ۸۹ و ۹۰
- تلفن: ۰۲۲۴۰۰۵۵ - ۰۲۲۱۰۹۷۱ - ۰۲۲۱۰۱۳۱ • تلفکس: ۰۲۲۴۱۹۷۱ - ۰۲۲۱۰۱۳۱
- دفتر مرکزی: رشت، خیابانی، مجتمع کاسپین
- شعبه ۲: رشت، خیابانی ابتدای خیابان هفده شهریور
- حروفچینی و صفحه آرایی: انتشارات دهسرا
- طرح جلد: کانون تبلیغاتی دهسرا www.DEHSARA.com
- نوبت چاپ، تاریخ انتشار: چاپ اول، سال ۱۳۹۱
- شمارگان: ۱۰۰۰ جلد
- تعداد صفحات: ۴۲۴ صفحه
- قطع: وزیری
- لیتوگرافی، چاپ و صحافی: لیتوگرافی همراهان، چاپ اول
- شماره استاندارد بین المللی کتاب: ۹-۱۸۴-۱۹۷-۹۶۴-۹۷۸
- شابک دوره: ۲-۱۸۳-۱۹۷-۹۶۴-۹۷۸
- قیمت در سراسر کشور: ۹۰۰۰ تومان

www.DEHSARA.com

کلیه حقوق قانونی و شرعی برای مؤلف و ناشر محفوظ می‌باشد و هیچ شخص حقیقی یا حقوقی، حق تکثیر تمام یا قسمتی از این اثر را نداشته و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار خواهند گرفت.

فهرست مطالب

پیشگفتار ناشر	۷
پیشگفتار مؤلف	۹
مروری بر کتاب سی حکیم و فیلسوف مسلمان	۱۱
فلسفه شرقی راه‌گشای جویندگان حقیقت	۱۳
بخش اول / ابن سینا حکیم و فیلسوف ایرانی در معارف اسلامی	۲۳
فصل اول: تشریح اوضاع علمی قرن چهارم و بزرگداشت هزارمین سال تولد ابن سینا	۲۵
فصل دوم: شرح تحصیلات و مقام علمی و فلسفی و پزشکی ابن سینا	۲۹
فصل سوم: اعتقادات دینی و فلسفی ابن سینا	۳۳
فصل چهارم: نظریات دانشمندان در عظمت مقام علمی ابن سینا	۳۷
فصل پنجم: تشریح آثار و تألیفات ابن سینا	۴۵
فصل ششم: شرح زندگی اجتماعی ابن سینا و نوآوری‌های ابن فیلسوف در طب و بهداشت و دارو	۶۷
فصل هفتم: معالجات پزشکی ابن سینا	۷۳
فصل هشتم: مقام فلسفی ابن سینا	۷۷
فصل نهم: بیوگرافی کوتاه ابن سینا که بوسیله خود و شاگردش تدوین شده است	۸۳
فصل دهم: خلاصه شرح وقایع و نظرات فلسفی ابن سینا	۹۹
بخش دوم / ابوریحان بیرونی حکیم و دانشمند نابغه ایرانی در جهان اسلام	۱۰۹
فصل اول: شرح زندگانی و تألیفات و تجلیل دانشمندان از مقام علمی ابوریحان بیرونی	۱۱۱
فصل دوم: شرح ویژگی‌های علمی و اجتماعی و اخلاقی و انسانی ابوریحان بیرونی	۱۲۹
فصل سوم: ابوریحان پایه‌گذار علم تجربی و تعریف علم از دیدگاه بیرونی	۱۳۷
فصل چهارم: برگزیده‌ای از نظرات ابوریحان در کتاب الجواهر و مآلهند	۱۴۵
فصل پنجم: مسائل حقوقی هندیان در کتاب مآلهند ابوریحان بیرونی	۱۴۹
فصل ششم: عقاید هندیان درباره مناطق غلوی و تنوری قدیم و حادث بودن ماده در کتاب مآلهند	۱۵۳
فصل هفتم: نظرات برگزیده اجتماعی ابوریحان در کتاب الآثار الباقیه	۱۵۷
فصل هشتم: تشریح احوال مردم زمان در کتاب الجواهر فی معرفة الجواهر	۱۶۳
فصل نهم: مقام علمی ابوریحان از دیدگاه دانشمندان جهان	۱۶۹
فصل دهم: مراحل هفت‌گانه زندگی ابوریحان بیرونی	۱۷۳
فصل یازدهم: کنگره جهانی بزرگداشت ابوریحان بیرونی	۱۷۷

بخش سوم / ابن مسکویه و نظریات حکیمانه او در اخلاق اسلامی	۱۸۳
فصل اول : شرح زندگانی و تشریح نظریات فلسفی و اخلاقی ابن مسکویه	۱۸۵
فصل دوم : آثار و تألیفات ابن مسکویه	۱۹۳
فصل سوم : تشریح انتقادات ابن سینا و ابوحنیفه توحیدی از ابن مسکویه	۱۹۹
فصل چهارم : تشریح مذهب ابن مسکویه	۲۰۵
فصل پنجم : روش فلسفی ابن مسکویه	۲۰۷
فصل ششم : روش اخلاقی ابن مسکویه در کتاب اخلاق ناصری	۲۰۹
 بخش چهارم / ابن عربی و دیدگاه عرفانی او در دنیای عرفان و حکمت اسلامی	۲۲۹
فصل اول : شرح زندگانی ابن عربی و تشریح ملاقات وی با ابن رشد	۲۳۱
فصل دوم : آثار و تألیفات ابن عربی	۲۳۹
فصل سوم : منابع اطلاعاتی ابن عربی	۲۴۳
فصل چهارم : اصول اعتقادات ابن عربی	۲۴۵
فصل پنجم : زبان رمزی ابن عربی در تفسیر عرفانی او	۲۴۹
فصل ششم : وحدت وجود اساس عقاید عرفانی ابن عربی است	۲۵۱
فصل هفتم : اسماء و صفات الهی در نوشته های ابن عربی	۲۵۵
فصل هشتم : توجیه انسان کامل و کلمه از دیدگاه ابن عربی	۲۵۷
فصل نهم : تشریح آفرینش و جهان شناسی در مکتب ابن عربی	۲۶۱
فصل دهم : وصال به لقاء حق تعالی با پرواز عشق از دیدگاه عرفانی ابن عربی	۲۶۵
فصل یازدهم : نظریات ابن عربی درباره وحدت ادیان	۲۶۹
فصل دوازدهم : تشریح مقام عرفانی ابن عربی در قیاس با دیگر عرفاء	۲۷۳
فصل سیزدهم : تأثیر ابن عربی بر حیات تصوّف	۲۷۷
 بخش پنجم / ابن خلدون و فلسفه تاریخ در معارف اسلامی	۲۸۳
فصل اول : شرح زندگانی و نظرات ابن خلدون درباره دولت و حاکمیت	۲۸۵
فصل دوم : عمر دولت ها از نظر ابن خلدون	۲۹۳
فصل سوم : انواع دولت ها از نظر ابن خلدون	۲۹۹
فصل چهارم : انحطاط و سقوط دولت ها از نظر ابن خلدون	۳۰۷
فصل پنجم : حاکمیت یا مجد از دیدگاه ابن خلدون	۳۰۹
فصل ششم : حکومت یا دولت اسلامی از دیدگاه قرآنی	۳۱۵

فصل هفتم : افکار ابن خلدون از کتاب مقدمه	۳۲۱
فصل هشتم : ابن خلدون پایه گذار فلسفه تاریخ	۳۲۷

بخش ششم / ابن رشد شارح فلسفه ارسطو در حکمت اسلامی ۳۳۳

فصل اول : شرح زندگانی و نظرات فلسفی ابن رشد	۳۳۵
فصل دوم : اشتراک افکار فلسفی ابن سینا و ابن رشد	۳۴۷
فصل سوم : مقاله مرحوم محسن صدر در تأیید نظریه ابن سینا در مقابله با نظرات ابن رشد و غزالی	۳۶۵
فصل چهارم : خلاصه و فشرده شرح حال ابن رشد و تشریح مقام فلسفی وی در فرهنگ اسلام	۳۷۳

بخش هفتم : ابن مقفع اولین مترجم ایرانی در تکوین معارف اسلامی ۳۸۱

فصل اول : شرح زندگانی و تشریح مقام علمی و اخلاقی ابن مقفع	۳۸۳
فصل دوم : آثار و تألیفات ابن مقفع	۳۸۹
فصل سوم : اصول اعتقادی ابن مقفع	۴۱۱

فهرست تألیفات آقای میرابوطالب رضوی نراد ۴۱۷

فهرست منابع ۴۲۱

کمال و سعادت را برای مردم دانش دوست و جستجوگر فراهم خواهد ساخت. ارسطو گفته است: «همه مردم طبیعت می‌خواهند بدانند» انگیزه این خواستن نیروی اندیشه است که در آدمی زاده بودیعت نهاده‌اند. و بی‌تردید عالی‌ترین مظاهراندیشه بشر نیز فلسفه است و افکار و عقایدی که در باب تبیین عالم و جهان درون و برون، از خود ابراز داشته است از این رو تردید نباید کرد که فیلسوفان و دانشمندان، برجسته‌ترین نمایندگان کمالات‌اند. این گروه که با ذهن پژوهنده، و جانی جوینده در همه مظاهر زندگانی بشر دقت می‌کنند و در بسیاری موارد، اموری را که مردم عادی تنها ظاهری از آنرا می‌بینند، عمیقاً می‌بینند. و ابناء نوع خود را از علل و چگونگی وقوع وقایع و حوادث باخبر می‌کنند.

. در هر کشوری، ده‌ها تن از متفکران توان یافتند که این امر خطیر را برعهده گیرند. البته مردم عادی نیز همین اندیشه‌های فیلسوفان را داشته‌اند و دارند، ولی نه ذهنشان ورزیده بود و نه مجال این را داشته‌اند که عمر خود را یکسره وقف تحقیق این امور کنند. آنها برای گردش چرخ اجتماع، درودگری و آهنگری و دوزندگی و کفش‌دوزی و صورتگری و نقاشی می‌کنند و بگردن همه، از جمله فیلسوفان حقی بزرگ دارند، فیلسوف و حکیم مسلمان نیز بیاداش کوشش‌های ارجدار آنان، پرسش‌هایی را که از ذهن بیشتر آنها خطور می‌کند، در نظامی درست درمی‌آورد، و به زبان قلم می‌گوید، تا شور درون ایشان شفا یابد و آرام گیرد. هر اندازه در اجتماعی این پرسش‌ها زیاد و منطبق با موازین منطقی باشد، آن اجتماع پیشرفته‌تر و با فرهنگ‌تر است، و نشان می‌دهد که شور دانستن و فهمیدن در آن قوم زیادتر است، و مردم آن می‌خواهند معنی زندگی را از قشر و پوست آن باز شناسند. تا در زمره اولوالالباب محسوب گردند و با اعتلای مقام فرهنگی و اخلاقی و عرفانی خود جانشین خدا در روی زمین شوند، که این امر نهایت آمال و آرزوی هر انسان جستجوگر و دانشمند می‌باشد.

میرابوطالب رضوی نژاد

مروری بر کتاب سی حکیم و فیلسوف مسلمان

نامدارترین پیوندگان حقیقت در قرون و اعصار گذشته از مشرق مهبط انوار خورشید برخاسته‌اند و آثارشان هنوز بر صالحین و صالحه‌ها و کتاب‌هایی که فلاسفه غرب از خود باقی گذاشته‌اند، نورپاشی می‌کند. پژوهشگران به آسانی می‌توانند در نوشته‌های صاحب‌نظران غرب در رشته فلسفه رگه‌هایی از اندیشه‌های متعال ابن سینا «شاهزاده علوم» ابن مسکویه، رازی و سهروردی را آشکارا مشاهده نمایند.

نگارنده این سطور این موضوع را بسیار آزموده‌ام و بر من مدلل شده است که بیشتر فلاسفه اروپا و آمریکا ریزه‌خوار خوان دانش نام‌آوران مشرق هستند. فلاسفه ایرانی با آنکه از نظر وسایل تحقیق در سستی بسر می‌بردند، با تعمق در کاینات و آراء مجاهدت با نفس و بررسی‌ها و مطالعات شبانه‌روزی خود توانستند سرشت و طبیعت انسان و جهان را تا آنجا که مقدور بود کالبدشکافی کنند و مقام شامخ بشر را بعنوان خلیفه خدا بر روی زمین توجیه نمایند.

پژوهندگان تیزبین فلسفه مانند «ابن سینا» و مجذوبان وی با تأمل در گفته‌ها و نوشته‌های متقدمان بویژه آثار فلاسفه یونان، بکمک نظر و استدلال و منطقی، رازهایی

را که همچون هاله طبیعت را فرا گرفته است ارزیابی نموده و نظریه‌های روشنی که قابل نقد و بررسی باشد، بروی کاغذ آورده‌اند.

ایران گاهواره فلاسفه طرفدار نظریه ارسطو بود که به فیلسوفان مکتب مشائی مشهور شدند، که سرآمد آنها حکیم الهی ملاصدرا صاحب کتاب اسفار است. همچنین کشور اسلامی ایران پایگاه متکلمان بزرگی است که کتاب‌های آن‌ها بسان ستارگان فروزان هنوز علاقمندان و مشتاقان را راهنمایی و مشکلات دینی و علمیشان را به سهولت حل می‌کند.

اندیشمند گیلان، نویسنده ارزشمند شهرما استاد ارجمند و پرمایه آقای رضوی نژاد که به تحقیقات خود جامه عمل می‌پوشاند، به تازگی موفق شده است شرح حال سی تن از حکماء و فلاسفه مسلمان را برشته تحریر درآورد، و بزیور طبع برساند، بعقیده نگارنده این سطور هر کس که بخواهد فیلسوفان پوینده اسلامی را از نظر افکار و اندیشه‌ها بشناسد و بداند که تفاوت بین نظریه‌های مشایی، اشراقی و متکلمان چیست، مناسب است باین کتاب مستطاب مراجعه کند، آنگاه متوجه می‌شود که چرا غیر از جهان محسوس، جهان معقولی نیز هست، یا چرا مشائیان و اشراقیان علت‌العلل را قدیم بذات و زمان می‌دانند، اختلاف معتزله و اشاعره در ساحت اینکه انسان در همه کار و افعال مختار یا مجبور است، شیرین‌ترین مباحثی است که در نوشته‌های آقای رضوی نژاد با مهارت عرضه و توجیه شده است.

مطالعه این کتاب برای همه طبقات بویژه دانشجویان دانشگاه و متفلسفان مفید و لازم است، امید است آقای رضوی نژاد در آینده بتواند بقیه آثار ذیقیمت خود را منتشر و علاقمندان به نوشته‌هایش را از انتظار بیرون بیاورند.